

Jana Balažic

Stara znanja o drevesnih vrstah v grajskih parkih Prekmurja

V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota smo v sklopu Dnevov evropske kulturne dediščine (DEKD) in Tedna kulturne dediščine (TKD) 2023 pripravili razstavo z naslovom Starodavna védenja o drevesnih vrstah v grajskih parkih Prekmurja.

V sodobnem svetu pogosto mislimo, da je moderni človek prekinil svoje vezi z naravo in ustvaril svet, ki ni več odvisen od takih stvari, kot so drevesa. Vendar je resnica ta, da sodobni svet so in še vedno večinoma poganjajo rastline.

Tako kot človek imajo tudi drevesa svoje energijsko polje, ki seva od njega. To polje izraža temeljne ritme rasti in obnavljanje dreves skozi leta. Z rastjo posamezno drevo oblikuje svoje posebne značilnosti. Energije, ki se med seboj razlikujejo od drevesa do drevesa, lahko na energetski ravni vplivajo na človeka. Vse to so tista pozabljena znanja, ki nas popeljejo v starodavne čase, ko so ljudje znali izkoristiti energije dreves in jih uporabljati v vsakdanjem življenju. Tako pridemo do zaključka, da drevesa s svojimi energijami pomagajo človeku pri zdravljenju na: telesni, čustveni, mentalni in du-

hovni ravni. Ljudje si z drevesi izmenjujemo energijo in lahko drug drugega zdravimo, med seboj komuniciramo in se učimo.

Mnogokrat pravimo, da je drevo kot človek. Ravno tako kot človek ima tudi drevo svoj značaj. Je živo bitje in ima posledično odmerjeni čas življenja – se rodi, raste in umre.

Drevesa so v naši deželi že od nekdaj povezana s človekom in pokrajino. To se kaže tudi v praznovanju nekaterih praznikov, ki so povezani z drevesi.

Tako je pomladno jurjevanje povezano z brezo, kjer Zelenega Jurija oblečejo v brezove vejice. V Prekmurju in Porabju je znano Borovo gostüvanje, ki je povezano z borom – plohom, ki so ga vlekli na borovem gostüvanju. Poznamo tudi izdelovanje velikonočnih butar in seveda postavitev mlaja.

Novoletna jelka ali smreka pa je tako ali tako poznana skoraj po vsem svetu.

Prav tako je velik pomen za Slovence že od predkrščanskih časov imela lipa, saj se je že takrat pod njo delila pravica v imenu bogov in ljudstva.

Morda si lipa ravno zato zasluži, da o njej na tem mestu zapišemo nekaj več.

»Pri ljudstvih srednje Evrope je lipa veljala za drevo življenja, zdravja, modrosti in pravičnosti. Pod njo so se zbirali starešine, se posvetovali in razsojali. Pod lipo se je smela govoriti le resnica.

Lipa velja za simbol slovenstva in tudi slovanstva. Pod njo so se stoletja shajali vaški oziroma ljudski zbori. Bila je središče vaškega družabnega življenja. Pod njo se je že v davnih predkrščanskih časih pravica delila v

imenu bogov in ljudstva. Pri razsojanju in odločanju o skupnih zadevah so pod lipo županu stali ob strani člani dvanajstije ali vaški starešine, kot je določala prastara slovenska navada, imenovana »slovenska pravda«. Odločitve dvanajstije so sprejemali z glasovanjem, posamezne glasove pa so označevali tako, da so jih vrezali na palico, imenovano rovaš. Do danes se je ohranil izrek »To gre na moj rovaš.«, kar pomeni »To gre na moj račun.«.

Tudi srečanje več dvanajstij, ki so se imenovalе večje, so se večinoma odvijale pod lipo. Svoje sklepe so potrdili z javno prisego, ki se je v slovenščini sprva imenovala rota. Šele po pokristjanjenju je ta starodavni slovenski pravni izraz zamenjala prisega. Najstarejši ohranjeni dokument, ki priča o obstoju te starodavne slovenske pravne institucije »pod lipo« je iz 8. stoletja. Gre za listino bavarskega vojvode Tassila, ki omenja 30 Slovencev, v katerih imenu je zapissegel župan Physisso.

Na Gosposvetskem polju so Slovenci izvolili in potrdili svojega vojaškega vodjo – vojvodo in v mirnem času kralja. Tako je bil npr. Samo najprej izvoljen za vojaškega vodjo, pozneje pa so ga izvolili še za kralja. Kralj je bil izvoljeni predstavnik ljudstva in je moral priseči ljudstvu. Izvoljeni vladar je sprejel oblast iz rok ljudstva na ustoličevanju. Sam obred ustoličenja na knežjem kamnu, v zgodovinskih virih imenovan Institutio Sclavenica, Slavica Lex in Consuetudinem Sclavorum, je izvirna oblika vladavine ljudstva, ki nima primerjave v svetovni zgodovini.

Zbori in pravde pod lipo, ki so bili sestavni del starega državnega prava Karantanije, so vplivali na to, da v srednjem veku po slovenskih krajih ni bilo nobene cerkve,

gradu, vasi, trga in mesta brez lipe, ki je bila vedno deležna visokega spoštovanja vseh narodnih slojev.

V času zmage nad Turki so marsikje po Sloveniji sadili lipe kot simbol zmage. Verjetno se je po tem na Slovenskem ohranil običaj, da so pomembne dogodke počastili z zasaditvijo lipe.« (A.M. Kolman, Drevesa: miti, legende, zdravilnost)

V grajskih parkih Prekmurja raste veliko različnih vrst dreves. Nekatera izmed teh sodijo med tako imenovana izjemna drevesa Pomurja.

V parku pri Gradu na Goričkem raste kar nekaj izjemnih dreves. To so:

- ZELENI BOR s prsnim obsegom 211 cm, prsnim premerom 67 cm in oceno višine 17 m. Ocenjena starost naj bi bila 70 let.
- BELI GABER s prsnim obsegom 270 cm.
- HRAST GRADEN s prsnim obsegom 458 cm.
- LIPA s prsnim obsegom 395 cm.
- TULIPANOVEC s prsnim obsegom 494 cm, prsnim premerom 157 cm, ocenjeno višino 41 m in ocenjeno starostjo 210 let.
- TULIPANOVEC s prsnim obsegom 423 cm.
- NAVADNA SMREKA s prsnim obsegom 289 cm.
- dva MACESNA s prsnim obsegom 285 cm in 277 cm.
- BUKEV s prsnim obsegom 418 cm.
- JESEN s prsnim obsegom 400 cm, prsnim premerom 127 cm, ocenjeno višino 49 m in ocenjeno starostjo 100 let.
- dve TRNATI GLEDIČEVKI s prsnim obsegom 322 cm in 321 cm.

V parku Rakičan najdemo tri izjemna drevesa, ki spadajo med t. i. izjemna drevesa Pomurja. To so:

- PLATANA s prsnim obsegom 674 cm, prsnim premerom 214 cm, ocenjeno višino 47 m in ocenjeno starostjo 240 let.
- HRAST DOB s prsnim obsegom 564 cm.
- TULIPANOVEC s prsnim obsegom 407 cm.

V grajskem parku Beltinci med drugim raste ena izmed najdebelejših platan v Pomurju. (*Foltin, Izjemna drevesa Pomurja, 2019*)

Beltinci so nekdanj imeli dva parka, velikega in majhnega. Delno se je ohranil le veliki park okoli beltinškega gradu. Nekoč je meril kar 14 ha in je imel približno 1600 drevesnih vrst, od tega 600 vrst grmičevja in polovico eksotov. Danes v njem raste okrog 30 različnih vrst dreves. Posebno mesto ima 160 let stari in okoli 31 metrov visoki jesen. V parku raste kar 26 lip, 18 brez, 15 črnih borov, 34 brestov, 2 črni jelši, 23 divjih kostanjev, 13 divjih češenj, 65 gabrov, 2 duglaziji, 3 gorski javorji, 3 glo-gi, 38 hrastov, 15 jelk, 97 javorjev, 72 jesenov, 8 ka-talpan, 2 jerebiki, 21 klekov, 3 orehi, 71 maklenov, 13 macesnov, 4 platane, 18 rdečih borov, 14 poljskih javorjev, 3 rdeči hrasti, 33 smrek, 27 robinij, 6 vrb, 14 tulipanovcev in 6 zelenih borov.

Grajski park Murska Sobota spada po drevesnih vrstah med najbogatejše v Sloveniji, saj v njem raste okrog 260 vrst drevnine. Nekatera drevesa so stara tudi 200 let. Pet najpogostejših vrst, ki prevladujejo v parku, so: hrast dob, gaber, maklen, divja češnja in robinija. Vsi najstarejši hrasti raste-

jo v južnem in jugovzhodnem delu parka na blagi vzpetinici.

Iz načrta soboških ulic iz leta 1901 je razvidno, da je bilo v parku šest skupin samostojno stoječih dreves, okrog njih je bila trata okrogle oblike, obrobljena z grmovjem ali drevesi. Zahodni del parka je mlajši.

Leta 1937 je bil posajen drevored z jagnjedi (laški topol). Okrog leta 1965 so posadili sedaj rastoče stebraste hraste. Posadili so tudi parkovno zanimive drevesne vrste, ki so zrasle v velika drevesa za svojo vrsto, to so: tulipanasta magnolija, kanadska čuga, ameriški koprivovec, puhasta breza in dvokrpi ginko. (*A. Šiftar, Soboška zelena pout, 2012*)

Nekaj dreves nosi spominsko vrednost. To so:

- študentska lipa, ki je pravzaprav lipovec. To drevo so imenovali študentska lipa pred drugo svetovno vojno, ker so pod njo v času poletnih počitnic posedali in razglabljali tedanji prekmurski študentje. Pod njo so se odločili, da bodo postavili spomenik prekmurski knjigi, ta stoji nekaj korakov oddaljen od lipe. (Vir: Rudi Čačinovič).
- cesarska lipa, ki so jo posadili ob razglasitvi samostojne in neodvisne Republike Slovenije, zvečer, 26. junija 1991.
- kavkaška smreka z rumenimi mladikami je bila posajena 25. maja 1980 v spomin na preminulega jugoslovanskega predsednika Josipa Broza – Tita.

Za vse grajske parke so značilne tudi nekatere eksotične vrste dreves, kot so sofore, platane, gledičije, duglazije, klek, ginko,...

Energije najpogostejših drevesnih vrst, ki rastejo v naših parkih in njihov pomen za človeka, so opisane v nadaljevanju.

Hrast

Raste počasi in dolgo in ima težnjo, da se enakomerno širi v vse smeri, tako da pogosto njegova širina preseže višino. Posebej hrasti, ki rastejo na odprtem, potegnejo veje daleč od debla in jih je lahko doseči s tal. Hrast osamelec je idealno plezalno drevo in drevesna 'dnevna soba', v kateri lahko udobno preživite ure in ure.

Hrast naj bi imel blagodejne učinke in deloval naj bi kot antistresna terapija. Človeku pomaga, da se regenerira in ga pomirja. Znano je, da so v preteklosti hrastove deščice polagali na srce, kar naj bi zdravilo aritmije, tahikardije in srčno popuščanje. Aktivira tudi vašo prekrvavitev ter zmanjšuje čas zdravljenja. Je eden izmed najboljših oddajnikov pozitivne energije. Priporočljivo je, da imate doma pohištvo iz hrasta, saj bo le to oddajalo pozitivno v vašem domu.

Hrast je ena od izvirnih cvetnih esenc, ki jih je prepoznal pionir homeopatije E. Bach in jo priporočajo ljudem, ki so izčrpani od prekomernega dela. Priporočajo jo tudi tistim, ki okrevali po dolgotrajnih bolezenskih težavah, ker spodbuja pre-

tok stanovitne energije, ki krepi imunski sistem in ozdravlja.

Bor

Bor je resnično sopomenka za osvežitev in udobje in že sama beseda bor vzbuja občutek, da bo vse v redu.

Kadar želimo jasnost, je borov vonj odlična spodbuda. Bor v bistvu razčisti, kar nam ne koristi, tako razumsko kot telesno. Poleg spodbujanja razumske jasnosti se bor v aromaterapiji uporablja kot pomoč pri sproščanju zaprtja ter izboljšuje delovanje dihal in krvnega obtoka.

Število borovih iglic v snopu in število spiral v borovem storžu – kot še mnogo drugih vzorcev v naravi – je razporejeno v skladu s Fibonaccijevim zaporedjem (to je zaporedjem števil, v katerem je vsako število vsota dveh pred njim.) To število že od davnine velja za pomemben ključ za harmonijo in zgradbo vesolja.

Že samo preživljanje časa v navzočnosti bora ali na kraju, kjer raste veliko borov, lahko prinese občutek ubranosti, celovitosti, večnosti in ljubeče božanske navzočnosti.

Stare kulture po vsem svetu so se dobro zavedale, da borov vonj pomaga pri telesnem zdravljenju.

Borova cvetna esenca se uporablja za sproščanje stalnih občutkov krivde ali samoobtoževanja, pa tudi pretiranega opravičevanja.

Gaber

Kako čudovito trdoživo bitje je gaber. Ne samo da kar žari od moči in čarobnosti, njegov les je eden najtrših, kar jih je. Iz njega so nekoč izdelovali orodje, ki je bilo veliko v uporabi, in dele strojev. Še danes iz gabra izdelujejo klavirska kladivca.

Beli gaber je imel v predkrščanski dobi tudi religiozni pomen, saj je bil tesno prepleten z drevesnimi svetišči in svetimi gaji. Z živo mejo so razmejevali mesta čaščenja od posvetnega sveta.

»Zmešanim« in »možgansko ponorelim« je Hildegarda iz Bingna predpisala kopel z listi belega gabra, zato da so »znova prišli k pameti«.

Toda beli gaber skriva še marsikatero medicinsko presenečenje. Sodeč po novjših raziskavah, listje belega gabra deluje močno antioksidativno in antikancerogeno, saj vsebuje veliko čreslovin in fenolne kisline.

Lipa

Je zgled redkega ravnovesja med moško in žensko energijo. Lipa je izjemno modro, mistično in dolgoživo drevo. Lipa ima široke liste srčaste oblike in ponuja gosto senco, zato učinkovito blaži bolečine ob izgubi in strtem srcu, ker jih prenese na vibracijsko raven in jih tam ozdravi. Lipovi cvetovi množično privabljajo čebele, ki nato ustvarijo lipov med, zato lipo povezujemo s sladkostjo, ljubeznijo in božanskim ozdravljenjem. Zanimivo je, da značilnost lipe, da ozdravlja strto srce, deluje tudi

na telesni ravni, saj čaj iz lipovih cvetov blagodejno deluje na srce in krvni tlak.

Javor

Je učinek izjemno svetle in čiste energije, zato si le privoščite njegovo kopel. Starejše in bolj nekultivirano kot je drevo, več sijaja ima. Če ste na tleh ali si želite prebuditi čutenje, ki se je morda zaradi nasilja ali stresa ali pa le zaradi zanemarjanja otopilo, potem si poiščite mogočen javor sredi gozda. Bolj globoko kot zarijete v gozd, več moči bo drevo imele. Lezite na trebuh podenj, naslonite se nanj ali ga objemite in vdihujte njegove etre in vzdušje z veliko hvaležnosti in celo blaženosti.

Smreka

To drevo s svežim vonjem in povzdigujočimi vibracijami bi bilo lahko sopomenka za »poživitev in osvežitev«. Smreka se uporablja v mazilih za lajšanje bolečin v mišicah, poleg tega pa je priljubljena izbira za božična drevesa, izdelavo papirja, mlajev in glasbenih instrumentov.

V mnogih pogledih je smreka prvobitna mati zemlja v drevesni obliki. Da ponotranjite energijo boginje, preživljajte čas ob smreki. Usedite se pod njo, s hrbtom se naslonite na deblo in dovolite, da se njena energija pretaka navzgor in navzdol po hrbtenici; to je lahko posebno ozdravljajoče in podpirajoče.

Njena energija je izrazito ozdravljajoča v vseh pogledih: telesno, čustveno, psihološko in duhovno.

Smreka oddaja visoko pozitivne in prizemljene vibracije, ki odvrtaajo negativne vplive vseh vrst.

Jelka

Jelka naj bi odpravljala bolečine, pomirjala in bistrila um. V ljudskem zdravilstvu se je dolgo časa ohranil običaj polaganja jelkinih vej pod vzglavje ali posteljo. Pri ljubezenskih težavah, boleznih in težavah z razvezovanjem stikov z ljudmi zbuja občutek zanesljivosti, krepi vztrajanje in povezuje z zemeljsko energijo. Jelka pomaga obvladovati tudi čustva, vonj zažganih posušenih jelkinih vej pa je odlično sredstvo za energijsko čiščenje dóma od negativnih energij. Če jelke zasadimo ob robu posestva, bodo delovale kot zaščitni pas in onemogočale vdor negativnih vplivov okolja.

Lastnost jelke je pretočnost, ki omogoča protok energije v energijskih telesih. Koristi povsod, kjer je dogajanje blokirano ali pretok oviran.

Drevesni sokovi jelke imajo navpično dinamiko; s svojimi spremenljivimi in pretočnimi energijami koristijo povsod, kjer je dogajanje blokirano ali pretok oviran. Bližina drevesa odpravlja težave, ki izvirajo iz telesnih zapor, sprošča dihalne poti in nas poveže z virom življenja.

Macesen

Pionir cvetnih esenc E. Bach je zapisal, da je macesnova esenca idealno zdravilo »za tiste, ki se imajo za manj dobre ali sposobne od drugih okrog sebe, ki pričakujejo neuspeh, ker se jim zdi, da nikoli ne bodo uspešni, zato se ne potrudijo dovolj, da bi jim uspelo.«

Zgodovinsko se je to drevo povezovalo z zaščito pred kačami, pa tudi pred vodo in ognjem.

Bukev

Bukev človeku pomaga, da se osredotoči na bistveno. Podpira nas, nam daje moč in pogum, da se bolje spoprimemo z življenjskimi izzivi.

Tako kot nezahtevna bukev tudi bukova oseba nima potrebe po terjanju prepoznanja in hvale, njena slava ji žari iz obraza, saj je kot bukev gosto okrašena z 'listjem' tudi v največji senci. Kot deblo, ki za večno ohrani brazgotine in kot mlado listje, ki se ne pusti odvreči, tudi bukova oseba občuti dušne rane kot viden spomin na bitke, ki ji vračajo s pokončnostjo in zmagovitostjo v očeh. Zadrževanje pod temi drevesi vas vzgaja za ta vidik prebujene Živosti v vas.

Samozavest bukve, ki je njena pglavitna lastnost, nas navda z vedrino, osvobaja strahu in odpira prostor za stik z našimi drugimi lastnostmi.

Najmogočnejši listavec, ki se samozavestno dviga v nebo, je dober prevodnik kozmičnega sevanja. Pogosta posledica dvomov v lastne sposobnosti in ranljivosti so težave s prebavili. Energija bukve

odpravi te simptome; bližina drevesa nas navdahne z vedrino, osvobodi negotovosti in strahov ter okrepi čustva in komunikacijske sposobnosti.

O posebnem pomenu bukve v germanskih časih pričajo številne bajke, ki pripovedujejo o čarovniških in magičnih bukvah. Pripovedovali so, da so pod njimi plesale čarovnice in uročile vse, ki so šli mimo dreves.

Čaščno drevo je nekoč veljalo za sveto drevo, kar pomeni, da je bilo nedotakljivo. Nihče ga ni smel posekati, niti poškodovati.

V nekaterih pripovedkah zasledimo, da so stare bukve ponoči žarele in so se okoli njih smukale angelske podobe. V Franciji so verjeli, da v bukvi prebiva kraljica vil. Tudi boginje plodnosti naj bi se skrivale v bukvi, saj so imeli bukev za »drevo otrok«, iz katerega so izvlekli novorojenca. Mlade ženske so pred bukvami molile in jim prinašale darove, zato da bi zanosile. Bukov žir še danes velja za simbol plodnosti.

Še en pokazatelj, da so Germani častili bukev je dejstvo, da so številni kraji, kjer so rasle svete bukve, pozneje postali romarski kraji. Na mestih, kjer so poprej častili drevo, so postavili kapelo, cerkev ali samostan.

V ljudskem izročilu je bukovo listje veljalo za užitno. Listi bukve veljajo za najokusnejše drevesne liste, vendar zgolj mladi in svetli listi. Vsebujejo veliko mineralov.

Tudi žir je nekda veljal za odlično hranilo. Olje iz žira ima okus po oreških in je bogato z maščobami in beljakovinami.

Zelo razširjeno je bilo tudi prepričanje, da v bukev ne udari strela. Toda načeloma naj bi se v nevihti izogibali vsakega drevesa. Ljudje so verjeli, da jih bukev varuje pred nevihtami, zato so vejice bukve obesili na ostrešje, da v hišo ne bi udarila strela. Bili so tudi prepričani, da bukov les razode ne čarovnice. Za čeber iz bukovega lesa je veljalo, da če so v njem kopali novorojene deklice, je v odraslosti za njimi tekalo nemalo moških.

Breza

Naj bi imela celo vrsto zdravilnih učinkov. Njeno listje je polno eteričnih olj, karotena, fitonciclov, flavonoidov ... Breza sprošča in pomirja. Kdor ima protin, vodenico ali revmatične težave naj čim pogosteje obiskuje brezo, in sicer zjutraj in zvečer. Mlado listje breze vsebuje beljakovine, maščobe in vitamine. Čaj iz teh listov izboljšuje prekrvavitev, pomaga pri kožnih vnetjih, pljučnih boleznih, uravnava delovanje jeter in žolčnika. Breza naj bi tudi mehčala našo kožo in pripomogla k boljšemu vidu.

Če sedemo pod brezo, smo na območju miru, kjer odložimo bremena, se sprostimo in postanemo spravljivi. Drevo nam pomaga olajšati telesne in čustvene bolečine, ki so posledica vsakodnevnega stresa. Energija breze deluje na naš ego, da lažje sklenemo mir s seboj, si priznamo težave in se z njimi spopademo na nov način. Pod brezo je kraj, kjer odložimo bremena in sprejmemo darove, ki jih daje življenje.

Lastnost breze je nežnost, ki jo uporabljamo za zdravljenje pretresov. Ali gre za telesne pretrese (poškodbe, bolečine) ali za čustvene pretrese (nepričakovana novica, šok, ločitev ali izguba).

Breza ima tudi energijo spravljalnosti, saj pomaga, da smo bolj mirni in ustvarjalni.

Tulipanovec

Tulipanovec je poravnan z arhetipsko boginjo ljubezni, pa tudi s plapolajočo in žarečo prvino ognja, zato je lahko izjemen magični zaveznik, kadar je vaš namen navdušiti in očarati. S svojimi eksotičnimi cvetovi in bleščečimi listi, ki poplesavajo tudi v komaj zaznavnem vetrcu, ujame občudujočo pozornost kot hipnotična plesalka s kostumom, ki se lesketa v soju žarometov.

Vesolje rado daje, zato je pomembno, da te darove sprejemamo brez občutka krivde ter kar z največjim zadovoljstvom in veseljem. Poleg tega, čim bolj hvaležni smo, tem več darov prejmemo – in tudi naša hvaležnost je dar za tistega, ki mu je namenjena. To je modrost tulipanovca.

Ginko

Dvokrpi ginko ali zlatolaskino drevo je dobesedno najstarejša drevesna vrsta, ki še živi.

Na enak način, kot so ta drevesa prenesla svojo edinstveno zasnovo DNK iz pradavnine v sedanjost, so iz nedojemljive starodavne Zemljine preteklosti prenesla tudi globoko modrost in moč.

Ginkova energija je resnično prwinska in čista, kot zora na najbolj jasen in sončen dan. Ta energija je tako močna, da lahko že samo kratko zrenje v drevo oplemeniti našo modrost in obstoj z osupljivo navdihujočo globino.

Skoraj nemogoče si je predstavljati nekaj, kar bi imelo ugodnejšo energijo kot ginkovo drevo. Če imate vsaj trohico intuitivne sposobnosti, boste začutili, da drevo dobesedno utripa od čiste pozitivnosti in sreče.

Ginko je čarobni zaščitnik pred ognjem (dejstvo, da je drevo sposobno preživeti atomsko bombo, vsekakor nakazuje nadnaravno moč).

Gledičevka

S svojo uničevalno, očiščevalno energijo ljudem pomaga opustiti stara pota, preobraziti izzive, neutralizirati negativnost in iti naprej po novi poti.

Med gledičevke (v Evropi se mu pravi akacijev med) je znan po svoji sladkosti, ocvrti akacijevi cvetovi (v resnici gre za cvetove trnate gledičevke sladkega vonja) pa so evropska poslastica, ki jo postrežejo s sladkorjem v prahu. Uživate karkoli od tega (ali pa samo preživljajte čas s cvetočo gledičevko), da vnesete več sladkosti v svoje življenje in da začnete vedrino in sladkost prepoznavati v vsem obsegu človeških izkušenj, ne pa samo v sijaju in soncu.

Vir: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Vir: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Akacija

Akacija naj bi pomagala pri nespečnosti ter pripomogla k boljšemu razpoloženju. Velja tudi za drevo plodnosti. Včasih so se pari, ki niso mogli imeti otrok, po pomoč obračali k akaciji, ki naj bi krepila instinkt za nadaljevanje vrste in s tem stimulirala plodnost.

Na razstavi je bilo na ogled tudi slikovno gradivo, na katerem so bili prikazani parki, kakršni so bili nekoč in kakršni so danes.

Prav tako je bilo opisano, česa vse nas učijo drevesa: dajejo si dovolj prostora za rast, vedo: skupaj smo močna, učijo nas pristnosti, da moramo biti pozorni na stvari, ki nas obkrožajo, kako ostati potrpežljivi in se pripraviti na vse, kar nas čaka, da si moramo vzeti čas, da je za vsako stvar pravi čas in razlog, kako pomembno je, da smo del skupnosti, kako lahko uspevamo tudi, kadar smo sami. Drevo nas uči skromnosti, uči nas, kako v času nevarnosti obstati in kako vedno najti žarek upanja, da se lahko kdaj tudi zlomimo in popustimo, da bomo z močnimi koreninami dosegli svoje cilje in da lahko tudi drugim nudimo zatočišče in oporo.

Razstavo je krasilo še 8 dreves iz lesa, ki sta jih izdelala Aleš in Srečko Mihorič, in ta so s svojo obliko in velikostjo opominjala obiskovalce, kako močna so drevesa in kako pomembna so za človeka in njegovo bivanje.

Literatura

Šiftar, Aleksander: Soboška zelena pout: vodnik po soboškem parku, MOMS, 2012.

Brus, R.: Drevesne vrste na Slovenskem, Ljubljana, Mladinska knjiga, 2004.

Eppinger, M.; Hofmann, H.: Drevesa in grmi: Enostavno in zanesljivo določanje, Kranj, Narava, 2005.

Godet, J. D.: Domača drevesa in grmi, Radovljica, Didakta, 2000.

Kotar, M.; Brus, R.: Naše drevesne vrste, Ljubljana, Slovenska matica, 1999.

Spohn, M.; Spohn, R.: Katero drevo je to?, Kranj, Narava, 2008.

Zauner, G.: Listavci, Sprehodi v naravo, Ljubljana, Cankarjeva založba, 1991.

Zauner, G.: Iglavci, Sprehodi v naravo, Ljubljana, Cankarjeva založba, 1989.

Mlakar, V.: Rastlina je sveta, od korenine do cveta, Ljubljana, samozaložba, 2015.

Whitehurst, T.: Vsakdanja pomoč dreves, Ljubljana, Ara, 2018.

Kolman, M.: Drevesa: miti, legende, zdravilnost, Preddvor: Sebur, 2016.

Beiser, R.: Drevesa in ljudje, Ljubljana, Mladinska knjiga, 2019.

Vas vármegye: Magyarország és városai sorozat reprint kiadása, Budapest: Dóvin Művészeti Kiadó, 1989.